

Nº 23.

Malka par gadou: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 kap.

1874.

Seenigeem Mahjas weesa lassitajeem par sinnu.

Zaur Mahj. weesa lihds schim bijuscha redaktora, A. Leitana lunga, nahvi Mahj. weesa isnahfshana tifka apturreta, lihds jauna redaktora apstiprinaschana no Pehterburgas nebija atnahkupe, un tik lihds ta atnahza, arri Mahjas weefis, kas pеejas neddekas bija apstabjees, tifka druskahts in issuhitihs. Wissi aislaweti awishu nummuri tils ristigi pеesuhtiti un ar jaunneddekas festdeenas nummuru Mahjas weesa isnahfshana buhs wezzä fahrtibä eegrohfta.

Kà ikgaddus, ta arri scho gaddu warr Mahjas weefi us pußgaddu (no 1ma Juli sahkoht) pastel-leht un malka ar pеesuhtischanan par pastu Mahj. weefis ween 85 kap. un M. w. ar peelikumu 1 r. 25 f.

Wissas wehstules un rafstus, kas pee Mahj. weesa redakzijas suhtami, luhdsu pеesuhtiht sem mannas adresses.

Ernst Plates,

Mahjas weesa apgahdatajs un aibildedams redaktehrs.

Rahditajs.

Gekschsemmes sinnas. No Rihgas: Latv. beedriba isbraukshana salumöös, — Naglu fabrike degishana. No Narwas: premiaras stabs leiferam Pehterim I. No Döeffas: pahr auglibu. No Drutskas: leels wezzums.

Ahrsemmes sinnas. No Berlines: Bismarks. No Parrihse: Bonapartis ribloshana. No Franzijas: noilikums Sehn-Lajabré, — pahr larra-pulta garru. No Rohmas: pahwesta tunna. No Rjorlas: pahr nehgereem.

Jaunakabs sinnas.

Bagasta waldiba. Papihra-ahda.

Peelikuma. Wezzais stohlmesters Wihols un winna familija. Graudi un seidi.

Gekschsemmes sinnas.

No Rihgas. Rihg. Latv. beedriba schogadd pirmo reisu svehtdeenu tai 9ta Juni isbrauza salumöös us Mangalu muischu. Lai gan isbrauzaohz laiks nebija wissai isdewigs, tad tomehr lihds laudeem 300 zilwelü bija farabbuschees, kas muishkim jauki spehlejohz damfluggi eesehdahs un us Mangalu muischu aisbrauza. Tikkab damfluggis kà arri abbas laivas, kas fuggim lihds brauza, bija koßchi

ar meijahm ispuschkotti. Mangalu muischu nobraufuschi, weefineeki isdallijahs, lai warretu weetu apfattitees, fur brohlaste jo labbaki buhtu noturrama. Pulksten 12tös sahkahs danzorschana us to jaw paßhstamo jauno plazzi. Ap pulksten weeneem atbrauza no Mihlgrahwja ar damfluggi atkal lahti 80 weefi un preeli sahkahs no jauna. Lai pastarpehm smalks leetutinsch palija un augsts wehjisch puhta, tad tomehr neds leetus neds wehjisch spehja jautribu un libgsmibu trauzeht un dantschu preeli tikkai bei-dahs, tad bija us mahjahm jabrauz. Ap pulkst. 9 wissi aisbrauza atpakkal us mahjahm. — Lihgsmiba un jautriba starp sattumneekem nesudda un lai gan daschs bija kreetni noslahpis un uhdeni ween gan isslahpuschi nedsebra, tad tomehr preezibas juschana pahr wisseem waldija un nefahdi strihdini negadijabs. Par isbraukshanas fahrtibu sinnams pеenahkabs wissa pirms pateiltees fahrtibas komitejai. Schihs deenas jauka pawaddishana, ta to latr

dallibas nehmējs warrehs apleezināht, muhs usflubina, to webleschanohs issfazziht, ka wehl douds tādu isbrauschanu no Latv. beedribas tiltu iſrihītās, jo mums pilsfehtneleem, kas til mas dabuhn plaschā dabbas walsti papreezatees, tādas isbrauschanas sakkumās tāhti patihs. —d—

— Tā 8tā Jūni ap pulstēn devineem valkārā notikla leels ugguns grehks. Ugguns iszehlees Weifa funga naglu-fabriki, kas aiz Abgels salna atrohnahs. Gan ugguns dsehsejī is Rihgas turp aisssteidsahs, til lihds ka uggunt bija pamannijuschi, tad to mehr steigschanaħs lawejahs zaur to smillschaino zekku, pa kurru pee fabrika japeebräu. Ugguns bija bresmigi leela un pee dsehshanas stingri strahdaja, tad to mehr nefpehja uggunt apdsebst. Fabrika ehfa nodegga un ta bija leela ehfa, 80 pehdas platta un 130 pehdas garra, Slahde teek aprehklnata us kahdeem 80,000 rubleem. Schis fabrikis, kurrā naglas, drākti u. z. taifija, jaw tādu gaddu strahdaja. Sahnu ehfas tikkā zaur ugguns dsehseju publeschanohs un wekkli għalbta. — Tā 4tā Jūni ap pulstēn fescheem tāħds 12 gaddu weżi seħns eekritta Daugawā un nosliħka. Pehz tāħdas stundas nelaimiga seħna lihki is Daugawas iswilkha un winna wezzakeem nodewa.

No Narwas. Us Leelas fallas (Groszholm) pee Narwas tikkā atlakts peeminnas-stabs pirmam Kreewu Leiseram Pehteram Leelajam. Schis peeminnas-stabs irr no tħechetripadsmi fungeem tizzis żelts un atrohnahs us pa-augstu weetu pee uppes kasta, kas wiċċapkraft ar kippleem oħsoleem apau-guse. Peeminnas-stabs irr no dżelsha leets augsts stabs, furram galla irr apseletihs ehrglis; stabba aqstums irr $1\frac{1}{2}$ offis jeb 9 pehdas un us winna fahneem irr usrafliħts, kam par peeminnu, kapeħz un no kam peemiana zesta. Kad peeminnas-stabs tikkā atlakts un tas notikka eereħo ċojamā deenā, Pehtera Leelaja 200 gaddu d'simshanas deenā tāi 30tā Mai, tad dauds skattitaju bija sapuljejusches. Pehz atlakħschanas tikkā swieħku mal-tite turreta un pee maltites usdsehra wesselibas muhsu aqstam Kungam un Keisaram. Skanha urrah-sauksħana pee schihs wesselibas usdserħanas no wissħam piffexx aiskanneja. Kad usdsehra wesselibas Keisaram Pehteram, muhsu leelabs, plaschahs teħwija teħwam, un goħda piñns klußums apleegināja, ka dallibnekk seħha aqsta warrona leelo no-pelnu pee Kreewijas spekku un flasas dibbinasħħana sħajuttuschi. Tresħha wesselibas usdserħana bija Iggauku semmes gubernatoram, pee kuras jautra urrah-sauksħana no klahibu hdmameem aiskanneja.

No Odessas teek sinnoħts pahr angliju laiku, kas tagħġid tur eestahjees, jo ar to negaifs, kas pa waqqasas swieħkeem tur bija, leelabs, ka bahrgais laiks buhs istrallojis un rimsees. Laiks tagħġid irr auglis un jerribas us labbu ruddent wairojħas. Axi

is zilteem Kreewijas avgabbaleem dabbuħn labbas finnas par auglibu. Oħeffiż apgabbalā irr seens brangi audsiz un arri jaw plauts un Oħeffiż jaw dabbuħn schi gadda feenu pirk. Li kis nu gan semlohpjam tagħġid isbewiġs, bet ar strahdnejseem weetahm fliki eet: winni irr ne-ustizzami, lauħi fawas kontraltes, prasse pahrleelu leelu lohni u t. pr. Par tāħdu nebuħschānu dauds semlohpju d'sir fuħdsomees un ta arri paliks semlohpibas uz-plauffħanai par kawelli, kam-hi ar stingru likkumu minneto nebuħschānu neafspeedihs.

No Irkutskas. Turrenas awisez laffam pahr leelu wezzumu. Tāi 9tā Aprili tikkā noturreti f'veħħta Innozenza fweħħtli, us kurreem dauds kauschu sanahha. Schinni kauschu pulka atraddahs weens wiħri, ar wahedu Sachar Aleksejew Gladishev, kas labjhām no Toboljka gubernijas bija atnahzis; winħi bija jaw 124 gaddus weżi un bija warrejjs tāħdu gabbalu kahjhām eet. Winna teħwix un maħte arri leelu wezzumu fasneegħuschi; teħwix tikkā weżi 149 g. un maħte 148 gaddus.

Ahrsemmed sinness.

No Berlimes teek tāi 7tā Jūni sinnoħts, ka firsts Bismarks pebz kahdahm deenahm no Virzinas us Berlini atbrauschoht un no turrenas doħs-hotees us wesselibas awoteem Kiffingā. Kamehr Bismarks Berline u slaweschotees, winħi taħbi jo swarrigas walts darrisħħanas, kas now kawejjamas, nozeigħ-hoħt. Bittas swarrigas darrisħħanas, kā par proħwi semlohpibas ministeriju no jauna eeżelt un dasħu zittu aqstu walts ammātu eegħoħiż-čha, irr us weħlaku laiku atiħtas. — Preħiż kahdahm deenahm Berline bija sapuljejusches mahzitaji. Schinni fa-pulze dasħu siħvu spreedum i dabbu ġi d'sirdeht pahr Bruxellas basnijas likkumeem. Siwilej biżżejj man-nam, kā kahda Wahju avise raksta, weżju laika stingri garb, kas labprah pahrgħoħiż-čha basnijas leet-ħas ne-eerauga.

No Parishes. No tħam dasħadahm partijahm Franza, kā to nesenn sianojah, runn admi peeminnejahm Bonapartistu riħloħschānōħ. Bonapartisteem jeb tat partijat, kas grabb Napoleon deħlu par kisara Franza eeżelt, irr arċi fawas awisej, kas winneem par labbu raksta, winnu partiju għibbedha is-paw iż-żi. Tapat arri zittahha partijahm irr fawas awisej; sinna ms-wen i oħtei usbruh, peerahdidam, ka winnu prettineżżez tħi preħiż fawas partijat, bet ne preħiż teħbi viċċi un tautas labbumi strahda. Tā par proħwi Bonapartistu awisejhem pahrmett, ka taħbi netaunot es-raksta, kā Napoleon III. faww-i valdiżi inas laiħi tikkat us tam zentees, lai warretu meeru Eiropu usturreħt, tappeħż kahrtiba, meers, briħ-viha un li-halliha to pagħebroħt, lai kisara wiħdha tikk Franza eegrunteta, kas ir, lai Napoleon deħla taptu eeżelis par Franseschu kisara. Tā nu Bonapartistu awisej, bijiexha Napoleon waħdiż-čha par-

meero rn schitikas waldischeno ofskimdemes, dohma zeurt Franzuschu kruu us satru iussi dabbukt untat-schutes ta new; jo Napoleon waldischanos laika ibra-schi Frenzija dards karus reda un lai gan Napoleonis mihds sajzib, la winsch tikkai meeru grib-loht, ted temehr winsch us karu dohma ja un dauds karus usschla. Baut beitsomo karu, prohti Pruh-schu-Frenzschu-karu, winsch sowu waldisch pasaudeja. Kad to nu eichrojam, kad gan atsikstom, ar kahdu pahidetschibu Bonapartistu ewises ralsta. Bet waž Frenzschu tauta tahdahm nepatefahm sianachm un ralsticm slavidschoma, ani leekahs sagrohitees, us tem nu jaotbild: po dekai gan, un to arri ta awise Figaro opleezina ralstidoma: „Frenzija irr branga un frektita semme, tauta irr tschakla un taupiga, tikkai janeschelio, la ta til boggatti opdahwinata tauta pa laikeem prahla sajubl. Til lihds Franzus-fis see politikas lectohm reckerraħs, winsch paleek par neru, las trassu nammā buhtu eeletekams.“ — Kad nu us Franzuschu politikas darsoschanahm heids-mōs lailōs pessattamees, tad arri jaſakka, la Figaro now wiſ netaiñibu iwnajis.

No Frenzijas. Iegahjusčā nummurā ibsumā finnojem, la Sichn-Lasakris bahnusi tilla ſakħeħihs reiñs Bonaparitiss ta' briħi, tad tas gribbejis Gembettu nonakweħt; tagħad plaschakas sinnas pahr jeh netiklumu otnahlusħas. Polizijas teesas bija finnaħt datbujusħas, la dauds studentu un Villenwilles eedsiħwotaju S. Lasakres bahnusi sa-pulzejtetees un tur laikam kahdu warras darbu deriħsħoħt; tapexx polizija bija saldatu un polizijas wiħrus bahnusi nostahdiżu, las neweenu eelsħā nelaida bes neen taħdu, kam bija jaħrauz. Kad nu neweenu eelsħā nelaida, kam nebija bikkete preefsch biauħsħanas, tad dauds, las braukt negribbeja, pa-neħma brauħsħanas-liftei, lai tikkai iaptu eelsħā. Pullien weċens un 20 minutes feż-zejt leels troħlnejis, jo Gambetta bija atbraużi. Lai gan lauszu pulis Gabettem augstu laimu issauza, tad temehr zitti ta' pulla kleedsa: „nobst ar Gambettu!“ Saldati kħra pebz eeroħiħschein um trihs waj tsħerxi is lauschu pulka tilla zeeti fanemti, tad tikkla lauschu pulis no saldateem atpakkat atraidiħis. Tè us reiħ weċens lungi usbru ħi Gambettam un fawz: „nobst ar Gambettu!“ un drisx pebz tam fakħħas pluħ-sħanahs. Saldati dumpineetus ū-akħra un pebz peħħiħa inasħana tilla zitti attak waqtā laisti. Pebz schiħs dumpiħsħanas un fakferħanħas iszej-leħs leħs ħolħnejis un pee tam tilla dauds zeeti fanemti. Par laimi nahza tas briħdis, kur d'sejjej-żella breuż-ens aixbraużza un laudis ißlibda.

— Wah to garru, kahds tagħad starp Franzuschu karra wiħreem walda, wah to nu kahds awiħxu ralstineks siano, kā to ar sawahm azzim red-sejis. Wissu Franzuschu wijsneku un saldatu tautas un karra wiħru lepnuns irr loħli aiskahrt (prohti zaur to, la xiari no Wahjeesħem heidsiñā karra

ta tikkuschi salanti) un bediġa atreebħanahs Ju-sħana wissus sagħrabbi, tiflabb generali kā arrt prastalo saldatu. Schi atreebħanahs Ju-sħana winnus passubbira, garrigi un meesgi strahda. Tagħad teek diwreis til dauds munstureħts, kā preefsch ta laika, tad Pruh-schu un Frantschu karra fakħħas, un wissi karra-wiħru darbi teek ar to leelalo usman-nibu eewehroti un isdarriti. Sennak wijsnekk dauds dibħi apkaħrt staigħa un mas koo par nopeetnu darbu ruhnejahs, bet tagħad tas parwissam irr zittadi. Sennak weegħpraktiba pee Franzuschu karra wiħ-reem leekħas pa wissam sudduse, wiñni irr pah-reħħiħsħees, irr parwissam zitti zil-veli. Kad tagħad kahds pulks saldatu jaur kahdu pilsfeħtu marscheere, tad wiñni isturresħanahs irr dauds stingħaka un nopeetnaka, un kā leekħas, tad wiñni dauds koo no Pruh-schu saldateem irr mahżijsħees, lai gan wiñni Pruh-schus jennak apsmehja un pesohħoja. Marscheeredami Franzuschu saldati wairi nemehd taħdas dsej̸mas dsejħa kā sennak, tagħad k'siġġ nopeetnax dsej̸mas, neretti arri behdu un atreebħanahs-dsej̸mas. Dauds taħdas dsej̸mas, koo Franzuschu saldati dsej̸, atroħd Wahjeesħu eeniħdesħau un us-ażiñasħanu, laa pee Wahzijas wajjaga atreebtees. Urri wijsnekk tagħad waħraf nejuhejotees ar karra sinnatnibas mahżijsħanahs, lai gan das-ħeem schahda mahżijsħanahs now pa prah tam un arri nepatiħk dauds ppe graħmatahm seħdejt. Sennak bija wees-niżas pilnas ar wijsnekkem, ja kura saldati fortellos stahweja, bet tagħad għandha tuffa tħalli. Ta ta nu irr pilna paleesiba, tad Franzuschu saldati few koo beidsiñā Pruh-schu-Frantschu-karrā irr mahżijsħees par labbu, un tad Frenzijas politikas wiħri arri no minneta karra buhtu mahżijsħees, laa ween-prahħiħa doħd spekku un to eewehrotu, tad Frenzijā tabda noscheħlojamas partiju schelħ-ħanahs un striħdini nienotista un Frenzija parwissam zittai us-plaktu.

No Rohmas. Us Rohmu atnahluschi sveħħi staigħi no Amerikas ppe pahwesta. Wahwesti wiñ-niżi sanemdanis kahdus waħrdus fazzjiss, kurrus seħe pa dakkx peeminnesim. Wahwesti teiżi: Lee dasħħadi basniżas cenaidneeli basniżai dasħħadi us-bruhħ. Bitti basniżu aptumħsħo ar sawahm eedoh-masħanahm un leekulib, wiñni stahw iħpaħħa f-sħeedribba, las ppe pascha sveħtuma għibbi peetit un us tam isseet, lai warretu basniżai ne tikkai kahrtib, bet tizzibas pamattus atraut. Bitti aktar taħbi, las ar peesmesħanu un is-sħobħanu raġa to basniżi aġgħażi, koo wiñni paschi nesinn un neprokt. Kad arri irr weħi taħbi, las ar besgħodigu roħku ppe soħħena kħarras un par nilneem Kristus basniżas cenaidnekkem paleek. Kad nu pahwesti wiñ-niżi basniżas cenaidnekkus ta' bija apsħiħmejjis, tad wiñx to droħħschu paħaħsħanohs issazzi, laa wissi schee ċenaidneeli prett basniżu neko ne-eespeħsħoħ. Kad arri pahwesti peeminnejja, fazzidams: waž ta ne-effoħt

skaidra leeziba, ka tizzibas spehks pee taudim jo stipri peenemmabs, kad pat no Amerikas svehta staigaschana us Rohmu isdarrita. Beigas pahwests nowebleja svehteem staiguteem, lai Deens wianus atpakkat us wianu tehwiju pawaddoht, kur dabbas un skunstes jaukumi atrohnahs un kur fattoku bas-niza pilnu brihwibu baura.

No Nuyorkas. Preelsch kahdeem desmits gad-deem Amerikas fabeedrotas walstis bresmigs un leels karsch starp tahm seemela- un deenwidus-walsttim. Lee weeni gribbeja, lai wehrgu buhschana heidsahs, tee ohtri, lai hne, tapehz ka wianu nehgerus sawa deenastä par wehrgeem turreja un no tam winneem leela pelna atlebzahs. Seemetu walstis, kas nehgerus gribbeja atswabbinah, karrä dabbujä wirsrohku un nehgeri bija swabbadi. Tas toreis notifka. Lai nu gan nehgeri bija swabbadi, tad tomehr winneem daschas teefibas (rektos) truhka, kas zitteem fabeedrotu walstu pawalstnecceem bija. Ta par prohwi swabbadi tikkuchi nehgeri newar-reja nekahdös walstis ammatös tilt. Taggad nu irr nospreests, ka nehgereem wiffas teefibas jadabbi, kahdas latram Amerikas febeedrotu walstu pawalst-neekam irr peeschkirtas un ar to nu irr nehgeri ihsti tikkuchi brihwii. Sinnams lihds wiffas tiks is-lidhsinahs, wehl daschadi lawelli raffees, ta par lidhsibu Amerikaneeschi negribb sawus behrnus taüs flohlas suhtiht, kur nehgeru behrni mahzahs un nehgeri, flohlas un mahzibas labbumus atfinkuschi, dauds sawus behrnus flohla suhtihts. Ar laiku arri schinni leetä kahrtibu no gruntehts, waj nu preelsch nehgereem ihpaschas flohlas zeldami, waj arri no gaiddami, lihds baltee ar melsneem buhs apradduschi.

Jaunakahs sinnas.

No Berlines ta 13. (25.) Juni. Jirsts Bismarts us Berlini abrauzis. No Teheranes (Persijä). Starp Persiju un Turziju irr strihdis iszehlees. Kahdi 2000 Turku pawalstneeku familjas, kas gammu döshwi turra, pahrgahja pahr rohbeschahm Persijä. Perseeschi wianus fakhra un nelaish wallä. Turku saldateem, kas us rohbeschahm stahn, Perseeschi usbrukta.

Pagasta waldiba,

jeb

pagasta wezzakajs un weetneelu pulks.

Irr jau drusku wairak ka 8 gaddi aistezzejuschi, lamehr mehs Latweeschi appaltsch teem 1866 gadda dohteem „pagasta lakkumeem“ döshwojam, zaur tur-reem ar muhsu schehliga Keisera Aleksandera II. teh-wischligu atwehleschanu muhsu draudses un pagasti dabbuja to spehku, paschi par sawu mantu spreest un waldbiht; tadeht tad nu schee „pagasta lakkumi“ irr mums weena dahrga un lohti zeenijama manta. Katrs pagasts warr fewi waldatees zaur taudem wihereem, lo pats eezehlis; katrs pagasts warr zaur sawu weetneelu pulku spreest par sawu mantu, par saweem lohzelteem un par sawu labllahschanohs. Ta muhsu augstais Keisers muhs aplaimo un muhsu

labllahschanohs felme zaur mums pascheem, wiensch muhs, sawus pawalstneelus, gribb west us preelschu zaur muhsu paschu darbu, lai buhtum wihi, kas paschi mahk eet un lai nebuhtum wairs behrni, kas pee rohkas waddajami. Ja, brahki, Latweeschi, muhsu Keisers taggad skattahs us mums, waj mehs nu arri buhsm atfinkuschi un saprattuschi, so Winsch no mums gribb, waj mehs arri behrni tur-pes atmettisim un staigastim ka wihi?

Par scho nupat minnetu buhschanu gribbu nu lahdu wahrdi pahrunnah, ko darridams pa dalkai wairak pee peedshwojumeem ween turrechahs, tadeht ka weenigi tikkai tee spehj schai leetä pateefu spreedumu jeb atbildi doht. Bet — la katrai leetai wirs mihlas Deewa pasaules, ka fall, effoh diwas pusses, ta arri schai buhschanai tahs netruhlsit: tai irr sawa labba un patihlama, bet arri tauna un nepatihlama puisse. Un lad nu weenu leetu fahl turvali apluhloht, apflattiht, tad neween to labbo pussi tur reds, bet arri ta tauna azzis speeschahs, un tadeht man taggad arri par tahm abbahm jarunna.

Us preelschu tad! Bagasti, kurrös flohlas gaismajau no agraleem gaddeem sahku sepihdeht, tee sinnams gan prattih „pagasta lakkumi“ noluohlu at-jeggt, zeenicht un döshtees to panahlt. Jo mehmös volstabös rakstiti lakkumi paleek döshwi, runna un rahda sawu derrigumu tifveen zaur döshweem eerohtscheem, t. i. zaur garra apgaismoteem un faprattigeem zilweeleem. Un la tahbus döshwus eerohtchus tifveen flohlas spehj raddiht, to neweens, kas tikkai dauds mas pee zilwela jehgas nahjis, newarebs un negribbehs leegt. Kur nu pagasta wezzakajs un weetneelu pulks iri wihi, kurru azzis wairs ne-aisfehds wezzu laiku tumfibus delkis, tur sinnams minnetu lakkumi augsto wehrtibu katrs pagasta loh-zelkis manna un juht, tadeht ka wianu gahrdi auggi arween wehl nahk baudami; tur pagasta waldiba gan nekersta pehz laut-kahdeem zitteem krukkem un stuttehm, bet turra par sawu ustizzamalo pabalstu teefu un taisnibu mahzidamus Keisara lakkumus. Ka muhsu mihla tehwija arri tahdu laimigu pagastu netruhlsit, kurru waldiba kreetnu wihi rohkas atroh-dahs, to leezina pateesi peedshwojumi.

Bik gluschi ohtradi tas wis noteek tur, kur pagasts wehl tumfibä wahrgst, kur flohlas gaismas starri wehl nemas waj tikkai gauschi wahji eespih-dejuschi. Pirma behdiga leeta, kas tahdu pagastu usfattoht azzis kriht, irr ta, ka teem tumficheem apmahneteem lautineem peelihp ta noschehlojama ihpaschiba, ka pee wiffas wianu garra aklibas, teem naw nesahdas döshwas ilgoschanahs pehz ihstas gaismas. Un naw arri ko brihnotees, lad tas ta irr. Truhkst jau lautineem tahs spehjas atsiht, lahdas labbums no tam atlezz, lad zilwels zaur mahzibü garra attihstahs un isglihstohts zaur pafauli warr staigah. Jo kas ne lo nesinn, preelsch kam tas ilgofoes? Deesgan lad patte dabba to padseenn, sawu

wehderu tikkai pildiht; winna dwehseles jeb garra spehki duß netrauzetu dußu. Stalstijam, kam liltens spreidis tahdā widdū sawu dsihwes pawadeenut tezzinah, irr deesgan tsdeweess eewehroht, kā tur pagasta waldbiba sawus ammata darbus strahda un kahdi augti no winnas darba pagastam atlezz. Schoraksteenu par „pagasta waldbib, jeb pagasta wezzalajo un weetneelu pulku“ rakstiht, irr manni pascha eewehrojumi manni speduschi; jo zilwemam jau peemiht jeb lai es tā falku irr pee-audseta tahda ihpaschiba, kā tam waijaga ariveenu sawas firds juhtas, lai nu tahs buhtu salbas jeb ruhltas, zitteem isteit, un ta patte irr arri tad manni djsinnuse pee spalwas kertees. Ja kahds gribbetu us to teeptees, kā tahdas ihpaschibas zilwemam ne-effoht, tad falku: tahds buhtu noscheljams nabadsinsch, kurrā firdi ne kahda preeku neds behdu dsirkstele nelwehlo. Zilwels, bes minnetas ihpaschibas, irr tā falkoht dsihwes nomirris un winna zenschanahs, tizziba un mihlestiba irr tikkai auksti pelni; winsch neweenu negribb faprast un tapehz arri winna neweens jits neaproht. — Schee pehdigi teiktee wahrdi aishdinahs nahloschhas rindas.

Baur muhsu dahrgeem zilwezigu labbumu melle-dameem „pagasta likkumeem“ irr, kā jau to eefah-kumā minneju, mums tas spehks jeb brihwiba dah-winata, zaur paschu iswehleteem wihereem par sawu mantu spreest un waldbiht. Bet kād nu paschu spreedeju un waldbiha starpā neprahntiba walda, kahdu laimi un labklaahschanoħs tad gan pagasts zaureem „paschu iswehleteem wihereem“ warr zerreht peedsihwoht? Muhsu laiks irr attlahtas buhschanas laiks, muhsu laila gars dsennahs pehz tam, kā pee lauschu dsihwes un labklaahschanoħs ruhpesteem dalibas-nehmeju flaitu warretu pawairoht; un „pagasta likkumi“ mums tas darbā itt brangu zeffu rahda. Bet kād pagasta wezzalajs is neprahntibas un zitteem schahdeem tahdeem kauneem wehjeem dsihis pagasta weetneelu pulku gandrihs nemaj negribb atsift par tahdu, kās lai ar winna kohpā us weena noluħka zenschanahs, un tadeht tam wiffas sawas doħmas un darbus nemmabs flehpt, waj tad gan pagasti warr dabbiht to labbumu baudiht, kō schehligs Keisers ar „pagasta likkumeem“ tam gribbejis fata-sift? Ne, muhscham ne! Til nefatizziba, schel-schanahs tur seit un lupoħjahs. Apfattifim to.

Kā swarrigu gabbalu lai apsfattam weenu weetneela pulka feħdefchanu, kād tam janemm wehrtigas leetas sawā apspreeschana. Sché irr jau ta pirma weeta, kur pagasta wezzalajs nemmabs sawas doħmas un spreediumu weetneelu pulkam flehpt. Gaddijahs ne ilgi atpakkat, kā weetneelu pulkam wajadseja us kahdu no djsimts-lunga eesneegtu rakstu, kās sħmejħahs us skohlas buhschanu, atbildiht, kā pagasts us scho leetu gribboht ee-eet. Katram finnams, kā pehz pag. lit. 125 weetneelu pulka preesk-fħedetaj, irr pagasta wezzalajs, un kā winna spree-

dumi tad ween pehz likkumeem pilnigi, kād pats pagasta wezzalajs, waj kād tas pehz likkumigeem emesleem naw warrejhs, tad winna weetā wezzalajs preeskneels tur klah bijs. Bet las nu notilla pee atbilbes sagattawoschanas? Pagasta wezzalajs leedsahs weetneelu pulkam apspreeschanaħs sawas doħmas liħds isfazzih, kur tak tam paščam tahs, paščam tahs pawissam jawadda, kā tahs eet pehz kahrtas un likkumeem. Winsch aibildinajahs ar to, kā schim pee tam ne-effoht nelahda dafsa; tur rafis effoht atnahzis, lai til nu fħee (pagasta weetneelu pulks) us to atbildeħt. Melahda dafsa!?

— Praħla naħz mahj!

Tè nu itt newilschus naħlam pee tahdas jautaschanas, kadejt gan pagasta wezzalajs kahrnahs noħi no tahdas swarrigas apspreeschanas un negribb labpraht ne wahrdinu tur pulka bilst? Nu, pirmā eewehrofchana, kās pee tam naw japeemirst irr ta, kā tas wehl naw behrna kurpes atmettis, bet leekahs wehl no kahda zitta pee roħkas westees. Un kād nu pee spreeschanas tas nedriħl staddoni liħds nemt, tad arri nesinn us kurrū pufi til għiekk. Ta' nu biċċamees, kā spreeschoht ne-noeet us tahda zeffa, kās waddonam naw pa prah tam, seħsch labbaq ne wahrdi nesazzjijis us krehsla. Ja' nu weetneelu pulks weens pats us sawu roħlu kō no-spreesch, tad apstiprinah wiħi to wiś neleedsahs; bet nu tak winna am irr ta droħscha apsinna, kā winna padohms pee spreeduma now pulka. Irr spreedums lab, t. i., winna waddonam pa prah tam, tad labbi, — winna wahrdi jau arri tur paralstħihs; naw, tad winna tur nelahda dafsa, winsch ar meerigu firdi warr teikt: es tur ne-esmu wainigs, winni tā gribbeja! — Tè warr redseht, zik gruhti un fliskit tas ir, kād zilwels, itt ihpaschi pagasta wezzalajs nemahk pats us sawahm kahjähm stahweħt un staigaħt.

Bet zeen, lassitajis nu gribbejs finnajt, kā tad palika ar spreedumu skohlas leetā? Nu, spreedums tikkat taisħihs; bet pagasta wezzalajs wehl schodeen falka: es tur ne-esmu wainigs; winni tā gribbeja! Kahds tas bijs, to lassitajis no nupat isteileem pagasta wezzalaja wahrdeem noprattihs. Kur tahda nekahrtiba fapulżże walda, kahds spreedums gan tur warr isnaħħt? — Tas nu bij par to kahds ihxs pahrifik, kā pagasta wezzalajs un weetneelu pulks pagasta nammā par pagasta apgaismoschanu għadha un spreesch. Läpat eet pa leelakai dafsa kār pee wiċċahm spreeschħanah, kurras sché labpraht ne ar wahrdi wairi ne-aixnemschu.

Läpat dasħs wezzalajs flehpj arri sawus darbus. Kad weetneelu pulki fanahk no pagasta wezzalaja un preeskneeleem reħkinumus fanem, tad tam jaħu kāħid pilna meerā, kād tas pehz kahdas stundas kħaż-żon, kā sħiħwelis għadha eenemħanahs un is-dohħħanahs tam preeskha nolaffa, dabbu to attaw-schanu, wiffus reħkinumus par riktiġiem peenemt un-

apstiprinah. Ja arri nu kahds no weetneku pulsa lohzeleem atgabdhabs, las falka, ta is tahdeem flaitu pahtareem ne-esseht warrejis pahrlezinatees par rehkinumu rikligumu, waijagoht doht kasses grahmatas weetneku pulsam pascham pahluhloht, tad pagasta wezzakajs taha brikhi aisslahw sawas kasses grahmatas, ne par so tas negribb to eerahdih un at laut, ta weetneku pulsi zaur kahdu sawu lohzeleem par rehkinumu rikligumu grahmatas pakkat flattitohs. Sinnams, ja nu wis weetneku pulks no tam ne pawissam ne-atlaistehs, t. i. bes grunitas rehkinumu sanemshanas tohs nemas ne-apstiprinatu ne par rikligeem, nids arri par nerikligeem, tad pagasta wezzakajam buhtu tatschu sawa dubschiba kabbata jahahsch un grahmatas us zaursfattishanu un pakkat rehkinashanu weetneku pulsam jadohd. Bet brihscheem no wissa weetneku pulsam tik weens jeb diwi preelsch tam runna, bet desmit un wehl wairak zeesch kusfu, no pagasta wezzaka haididamees.

Tik libds pag. wezzakajs ar sawu kahdt nebuhshchanu nekahdtus kailu cespaitus us tecm wairs netaisa, tad tecm drohshibas bes mchra, ta la gandrihs katra rohda galla spehj to par bkhdi nolammah. Kuhk kahdt nejouka taha ne-ieglihotu zilrela dabba! Kur tam pehz sora ommata peenahsuma un lissuma spehka waijaga strichtaht, tur tas turra rohfas kchpi, un pehz tad lammojabs un gaudojabs par netaisnibu un blehdbu. Sinnams, schahda grchka pirmeeklis irr un paleek pats pagasta wezzakajs. Pehz „pagastu lilltumu“ 11 § un h punktehm weetneku pulsam irr tatschu ta darrischana un warra, latru ruddeni smalli un gruniti spreest par katu isdohshchanu, so pagastam us galwahm usleek, un ohtrahrt atsal latru gaddu smalli un gruniti pahluhloht un sanemt pag. wezzakaja un preelschneku rehkinumus, waj ta nauda naw isdohta preelsch zittahm lahdahm waijadshahm, ne ka weetneku pulks to nospreedis, waj bes nekahdas waijadshibas naw warrbuht wairak isdohti, ne ka atwehlehts un waj wissa nauda, sam pagasta lahdw waijaga buht, arri rikligi tur irr celscha. Jo ta aiseen irr un paleek ta pirma leeta: waj pagasta nauda irr rikliga?

Kur nu xrahligs pag. wezzakajs buhs, tur tas stabsees wehl weetneku pulsam wifsu, lai tik labbi gruniti wifsu ismekle; jo to darridams winsch sinn, la tad launahm mehlehm buhs jaapluhs, sad weetneku pulks staidri warretu opleezinah, ta pagasta lahdw irr rikliga. Bet kur pag. wezzakajs pee rehkinumu atdohshanas ta darra, ta nupat augschä minneju, waj tur gon warr salizziba un weenprahliba pagasta walditah mahjoh, waj uetizziba us waldneleem pagasta lobzeliu firdis warr salootees? Sallu atsal: ne muhscham!

Pagasta waldibas jeb pagasta wezzakaja un weetneku pulsa darbds fautzik cestattijuschees newarram tehs anglus, las no kahdeem winau darbeem pagastam baudami, alstaht ne-eewehrotus, jo to darr-

kamti tik warram nahkt pee ihstas atsibshanas, zif nelaimigs taha pagasis, furia waldbha sastahw is nedishweem tihleem, gaira tumsibä snausdameem wihrerem.

Laiju tauta, las taggad atsneeguse meeru un swabbadibas laikus, kuriöss ta no spehzigas rohlas stahdita, warr patte fewim sawu dshwes leelzku bruggeht un ya to slingri un drohshi bes kahdem frulkeem staigaht, taggad sahj alsicht un zeenslees jo deenas spehzigaki un wairak zaur skohlahm derrigas un prahdu zilladamas garra mantas reguht, furas to ar newainigeem preeleem spehj aplaimoht un us augstalu laimibu wadiht. Bet kad nu schahda sinnä arri sawa pagasta tautas brahtus apluhkoju, so tad gan pee tecm dabbju mannihi? Waj winau stanpä arri taha atsibshana? Nopuhshohs un atbileu: ne! — Wezu laiku gars now wehl taggad tehs patrisch pilnigi wakla palaidis, bet wehl itt la sawus pehdigebs spehkus sanemdamus winau ne-argaismotas dwchseles sawa wangibä turra, ta ta taha nespehj schi laika garam padohtees un ar winna laipnu weidu eraudsetees. Winna dwchseles spehkus wehl slakpe tumschi satrni, ta tee ne buht nespehj nojegt to augstu usdewumu, las weenashrihcas tautas lehzellem ta svehcts peenahkums rehla tohs. — Bet to es falku? Waj tee pagasti, las taggad jau ar kreetneem sohleem us preelschu sperrahs un taha wihsé to gaischako leezibn par krikwas tautas augsta usdewuma nojehgschanu pee gaismas zell, now to wezu laiku pehzneeki? — Irr gan. — Bet zaut so tad nu tas ta warrejis notilt, ta zitti no tecm jau spehj it rascheni us garra lauka strahdaht un par sawu garra apgaismoschanu iuhplices, fur turpreatim atsal zitti nespehj pat ne wehl us tecm dehmaht, bet tikkai aiseen wehl ar tumshibas augleem barrejahs?

(us preelschu wehl.)

Papihra-ahda.

Gan lohlu, mettus, stillu (glaksu), ahdu un gitas tahn liktigas lectas teek dauds un daschadt islectes, tad tecmehr papihris zaur lehtumu un daschadibu taha gitas pahispelj, winna isleetaschona irr pateesi apriknojama, sad pakkattamces, so wifsu no papihra taggad istoifa.

To jo sfoidri warreja redscht paoaules lectu isrohdishanaa Wiñes ilisschtä, fur ari wissadi papihra isstrahdojumi bija isliisti.

Zit sfunstigi tapetes no papihra taggad teek istaisitas, to mums sché newaijoga deesin zif plascht iesstolstift, jo katis buhs taha tapetes pee seenahm peclippinatas redsejis, las ieskattahs ta lohks, ta willainu jeb ta sihdu drohna; bet jo plaschali runcim poht tohm zittahm lecthm, so is papihra taisa.

Kalbs Anglie, ar wahdu Pawi (Pawp), London iegudrejis taha mihistu un sibstu papihri, so winsch par filz-papihri sauß un ta kaitunu leek ap-

druskaht, ta la to preesch dekleem, preeschkarrameem, appassch-drehbehm warr isleetaht un walkaht.

Schihs papihra drebju leetas ta audumeem lihdigas issflattahs, fa Wihnes istahde tahs par audumeem turreja un us tahm nemas nekkattijahs. Pawi to pamannijis, lissa ar leeleem raksteem us-rakstib: "wiss irr no papihra." Te nu tikkai istahdes weest sahla tahs leetas apflattib un apbrihnoht. Ar laiku arri pec mums dabbasim papihra kattunus, aiskarramohs un zittas audumam lihdigas leetas redseht.

Wehl jo wairak par papihra audumeem ir apbrihnojama ta ta nosaulta papihra-ahda. Ta no papihra taista ahda irr tik lihdiga ihstai ahdi, ta tikkai labb pasinnejis to ware isschikrt. Wihnes leetu istahdischanā arr dabbuja redseht daschidas leetas, kas no schihs papihra-ahdas bija taistaz, fa par prohwii: naudas miski, grahmatu wahli, mipes u. t. pr. Wiss tahs is papihra ahdas taistaz leetas opflattotees bija jahahrleczitajahs, fa ar laiku papihra-ahda dauds tils bruhketa.

Sche arri japeeminn, fa Schneeschhi no papihra taifa mehtelus, rattu dekkus, schaohrus, krahnas, zetta lahdes u. t. pr.

No wissi ta redsams, fa papihrim leela nihlamiba.

Pahr zeematu pahrdohtsch inni Widsemme.
Bif zeemitu Widsemne no 23. Jumala lihos

23scham Aprilim 1874 gaddi pahrdohtti, pahr to atrohdam schihdus flaitkus Litw. awises, to arri saweem lassitajeem sche pasneedsam.

vahden.	muischad	maheds	zett	zil bald. un gr.	zil	1. hald.
Balding	Igastisch	m.	3	85 d. — g.	13059 rub.	153 rub.
Riparts	Reichengela	m.	1	31 " 60 "	4900 "	158 "
Schouls	Wabom		1	39 " 39 "	5900 "	150 "
Eridener	Zum-Schreiem		1	22 " 80 "	4000 "	181 "
Antieriem	Marenois		2	39 " 14 "	9100 "	228 "
Nafaln	Rodimois		6	58 " 36 "	7845 "	135 "
Legius	Weiss Laizen		7	206 " 1 "	18515 "	90 "
Panier	Kaffe muischa		11	152 " 23 "	23019 "	151 "
Stryk	Pollimois		1	30 " 38 "	6009 "	200 "
Vock	Perrimois		2	38 " 10 "	4820 "	126 "

Lohpā 35 700 o. 302 g. 97139 rub.

Tas irr 35 zeemiti, 703 d. 32 gr. leeli milfa 97149 rub. Dahlberis zaure zaurim rehkinajohit milfa 2778 rublis.

Termometeris.

Bija gauschi karstz laits. Kanepins h, gohdigs birgeris un meistarz, sevim termometeri bija pirjis un beeschi pehz ta flattijahs. — "Ak taw i leelu karstmu!" ta wissch nouhtahs. "Un termometeris arveen wehl kahp aug'kaf!"

"Gebahs" jel termometeri ledbu," ta fazzija Antinsch, winna gudrais dehls, dohmadans, fa termometeris padarroht gaisu aug'kafu jeb filtau. — n.

Lohpā 14. Juni atmakhishi 1509 luggi un aigzahjuschi 1362 luggi.

Athildeimz redaktehrs Ernst Plates.

S l u d d i n a f c h a n a s.

Nurat lissa gattava un irr wissas grahmatu bohōes dabbujama schahda grahmatu:

Pirma

Kreewu wallodas mahziba

preesch Latveescheem.

Skriftsijis F. Golotusowa 1874.
Maha 40 lap.

Bee mahzibanas Kreewu wallodā minneta grahmatu iradeis es var lohti derrigu, tavez fa ta ra pa'aveneham flodenu darra pastystamu ar Kreewu wallodū un arri tam errabba, to midzijes, pakuksi isleetaht. No sawas pusses ilkai waciam scho gradmutu tauras- un laushu-skodaonk var lohti derrigu peedabwah.

Golotusowa

mahzibas-grahmatas preesch Kreewu wallodas
atlas dabbujama grahmatu- un antikvarijas-bohēe pec

A. Fluhtwedel Nihga,
pretti Englischu mahgasinei no 3. Medlich.

Weens fallejs

warr weetu dabbubi Nammas-muischā, Sigguldas drause, us gottevu inventaru.

W. Weens ruisis, las bohmvillas vordrisschanas fabriki pec fabrichanas maschines strahtrajis, warr weetu dabbubi jaure Ernst Plates lunga druklatavu.

Als Nielsanderi mabrek n. № 16 irr weena mosa mahja ar 408 □ aissu leelu bahru pahrdohtma. Kaptolus Junas turpat.

Weens neprezzets gohdigs kutschers un weens fallejs atrohd tublin weetu eeksch Zehsu vilsmuischias. Tuvalas finnas dohd ta muischias valdishesma.

Weens nams or dahrfa gruniti us Weisu brimbja, Bernu-eela atchohams un derungs preesch suhmannia jeb am natneela irr pahrdohtmas zauc Hugo J. Kauß, leela Snilschu-eela № 36.

E. P. Woskowa

b o h d e

Skahlu-eela Nr. 2,

peedah va leela idw-bleschanā dasch idus darba siq-ridkus, lä: īcheenais un Maslawas palsačas-riblūs (rohries) stichis, feulata, gusčias un feulatas plinas var mebr na žnuu.

Schaujamu pušneri
bleksu dohſes no 1, 2 un 3 mahzibnahm pahrdoht Georg Utschke, Tselgwa.

Jaegermannu un dehla

jannais

paff-kambaris un pehrju-magazine
pec Lassing erbrauchanas-wetas pahrdoht wissu-labbakas pellekabs

Feepu
par 9 lap. mahz.

Apteka usztemfiana.

Augsti zeenigai publikai par finni, fa ac 4to Mai f. g. to apteek Schazarna (Schazreen) u-nemsha. Ra publikai man sawu labrtaiba nelegis, to zeredamz val-eela
at augstu-zenashanu

W. Stein.

Schuhjamas maschineš

ar ralsttu apgalwošchanu, tikkai tais var labdym asichtas jorčes, bohmoilna, deegus, sihov un t. pr. un

nauDas-skapjus

peedahwa

F. Lüth,

№ 9. leela Snilschu-eela № 9,
Cuhvera-eelas stabri.

Seepes, prett apforebgajuscha giymi un fallejs apdggumu. is Pehterburgas fabrika (laboratorijas), pahrdoht

Albert Dresher,

Belgawas Abr-Nihga, Leela Alhwers falla.

W. Wena bruhna lehwe irr d-bebsbrauschanas deenā eraddusches pec Brachu muischinas (Brach Hösch).

Sarlonaugawas osienawas (Mülenhof) irr tai 11. Mai pajuoois weens balti dieitans, 8 mēnechus meissi jaltis funs, ar 2 zollie garris baltu ast-s gallu. Kas to atpaskat atoho, dabbuhn 3 zubli patizibas algas.

Leelakais krahjums schuhjamu maschinu

preelsch strohderem un t. pr. no 47—100 rubl. f. un masjas ar rohlu gressamas par 35 rubl. ka arri preelsch faimneezehm no 15 rubl. f. fahloht. — Par wifahm maschinehm mehs wairak gaddus pilnigi galwojam un pefuhtam bes mafas us pagehrechau zenna-rabditajus ar bilbehm un dohdam lihds katram pizejam pamahzishanu winna wallodä drullatu.

Grover un Baker, Imperial, Singer irr lohti flaistas strohderumashinas. Mehs nemmam tahdas, jau lahdus 7 gaddus, tikkat is tahm labbakahm fabrikahm un tadeht arri dabbiujam Wihnes issiachdē pirmo medali.

7 Lühr un Jimmerthal, 7

Rihga, leela Smilshu-eela Nr. 7.

Tonataua beedreem par sianu ka siwehdeen tai 23. Juni, no pulst. 2 lihds 5 tils mehnefcha mafka pretti nemita, un pehz tam pulst. 6 buhs weesibas wakars ar vseebashanu. Beedribas nammam par labbu.

Preelsch neeziba.

S i a n u .

Tai 17. un 18. Juni f. g. tils noturrechts us-nemishanas elfamens draudses-floholotaju seminarī Walsa, ka arri tai 20. un 21. Juni f. g. draudses-floholotaju (walsis-floholotaju seminarī).

Walsis-floholotaju elfamens tils noturrechts tai 17. un 18. Juni f. g. draudses-floholotaju, lahtakas sianas pahi to wart pee fawas draudses mahzitaja dabbuht tee, las wehlahs elfamenu nolit.

Floholotaju-konferenze preelsch wisseem Widsemes lauku-floholotajeem tils tai 3. un 4. Juli f. g. noturreta Walsa.

Rihga, tai 15. Mai 1874.

H. Guleke,

Schulrahts. 1

Ia lahdam ne-apprezetetam Lugguscha seminarā is-mahzitam patitoob Trifikates draudse par draudses-floholotaju palisti, tas lai ar sawahm atestatohm un ukteizamehm sihmitohm pee Trifikates pehrminder-a-leelungu Jauna Brengul-muischā peeteizabs, tur wiafch arri tahts lahtakas sianas par rho weetu dabbuhs.

Baron Transche,

Trifikates pehrminders. 2

Tanni 22. Merz 1874. 3

Weens mahzelkis

teek mellehts preelsch grahmatu-drukkatawas Per-nawa. Lahtakas sianas dabbujamas pee pilseftas drifketaja Härker l. Rihga, Dohmes-gang.

Weens sehns no semmehm war par issuh-tamu sehnu weetu dabbuht Masslawas Uhr-Rihga, Dinaburgas-eela N. 12.

A. Th. Thiesa

wezzaka

Englischu magasihna, Rihga,

(Kallu- un Wallas-eelas stuhr),
peedahwa ihstas Austrijas islaptes missad gar-rumā, arri nupat atrabukas taks tā nosauktas dimanta islaptes, las Wihnes pasaules leetu is-stahdischanu tilka ar pirmo gohda zennu apdah-winato.

No jensures atwelehts. Rihga, 14. Juni 1874. No polizejas atwelehts. Drifkehis pee bilshu- un grahm.-drift. Ernst Blaatz, Rihga, pee Pehtera bas-

Prett

sfahdi zaur kruusu

apdrohshina labbibu, linnus, Kartuppelus un wissadas dahrsia-faknes, leeläs un masjas druwās, ta

Kreewa kruusu-apdrohshinaschanas beedr.,

dibbinata 1871mā gaddā,

un isdohd wissas lahtakas waijadsgas sianas par to, zaur sawu

general-agentu preelsch Latvisku-Widsemes un Kursemes

Danl. Minus,

Rihga, paščā nammā, Wehwera-eela, pee linnu-fwarreem.

Lohti teizamus

Baireeschu un Braunschweigas

≡ appianus ≡

no 6 lihds 10 rubkeem fudr. par puddu pahrdohd jo lehti no lehgera

Karl Neermann un beedr.,

Zuhku-eela Nr. 21. 3

Taggad pat dabbuju

Ittin fmuskus Schweizeru muslin lakkatus us 35—40 kap. g.

Nopaffetus Frantschu preefschautus 35 kap. g.

Wiln-muflin un wiln-atlas galwas-lakkatus eelsch flaisteem mustereem un leela iswehleschanā us 80—100 kap. g.

Frantschu lattunus preefsch kreklem un krellu-fruhtheim $\frac{1}{4}$ platti 30 kap. ohl. Drukkatus brilantinus $4\frac{1}{2}$ ohl 1 rub.

Baltus brilantinus un pike us 20—30 kap. ohl.

Schlifburgas lattunus eelsch flaisteem mustereem $8\frac{1}{2}$ ohl. 1 rub.

Peterburgas lattunus ihstas pehrwehs 9 un 10 ohl. 1 rub.

Pinnu un Peterburgas schirtius 11 un 12 ohl. 1 rub.

Vohku puksaudektus preefsch kreklem 8 ohl. 1 rub.

Schweizeru drahnas 6 ohl. 1 rub.

Gultas drahnas preefsch pehleem un kiffeneem $2\frac{1}{4}$ ohl. plattas 40—50 ohl.

P. Lerchendorff,

Katku- un Schuhnu eelu stuhrī 13.

Mahjas weesom peelikkums pee № 23, 1874.

Wezzais skohlmeisters Wihtols nn winna familiija.

(Statt. № 22.)

Winsch taggad jau padiweem gaddeem usturrejahs pilsehtä, kur tas seminarjataisijahs us skohlmeistera ammatu. Wezzais Wihtols bij nodohmajis winnu pehzak few par palihgu peenemt un pehzak winnam wissu to ammatu atstaht, ta kā winsch to no sawa tehwa bij dabbujis.

Bija jaula deena, kad tā ap wakkaru, kad Wihtols atkal sehdeja sawā dahrfinā. Kalaus un meschus apspihdeja jauks faules spohschums, pa fruhmeem wehl daschi putnini dseedaja sawas dseefminas, us pukkehm liddinajahs taurini un bittes skreedamas duhza. Wezzais skohlmeisters to wissu usluhkoja ar preezigu waigu un meerigu firdi, jo winsch sawu deenas darbu pehz labbakahs apfnnoschanas bij pabeidjis, kā tad winsch newarretu meerigi preezatees eefsch ta Kunga sawa Deewa?

„Jaula un flaista tak irr ta pafaule“ tā winsch, kad kahdu brihdi us wissa bij noskattijees: Ikdeenas no jauna jabrihnahs pahr to, kā mihtais Deews wissu tik jauku un brangu raddijis. Tahs masakahs täpat kā leelakahs leetas apleezina winna gudribu un schehlastibu.“

„Kā tad, tehw,“ atbildeja winna seewa Lihse sawas tschallas rohkas druszin apturredama, „Deewa darbi wissi irr gan pilnigi, tik tas zilweks ween ne, lai gan tas jo pilnigi ar wissadahm debbesigahm dahwanahm apgahdahts. Man daschu reis janoskumst, kad redsu tik dauds palaidnibas, taunuma un negantibas pee teem, kas tak pehz pascha Deewa gihmja radditi.“

„Pahr to katram pascham irr Deewam ja-atbild,“ tā tehws Wihtols atteiza. „Mums tadehk newaijag lurneht, jo tas Kungs leek sawu fauli spihdeht pahr labbeem un pahr launeem.“

„Es jau arr nefurnu,“ tā Lihse fazija. Bet man tikkai schehl, ka pafaule, kur wiss tik pilnigs, ihsten pats Deewa meistera darbs, tas zilweks, tik dauds launa padarra. Un zik dauds reis noteek, ta kad weens launs, woi tik ween nebehdig paleek, arri ziteem irr tadeht lo zeest. Kad tik edohmajohs weenu behrnu, kas fliftu zettu eet, tad jau arr deesgan. Behrns pats turflaht jau zeesch, bet zik dauds wairak nezech winna wezzaki, jebesch winni turflaht nemas nebuhtu wainigi un deestnn ka nophuletohs, gribbedami to palaidigu behrnu par Deewabihjigu un gohdigu zilweku usaudsnaht.“

„Un to mehs wezzaki lahdā leeta warbuht pahr-flattijuschees,“ fazija wezzais Wihtols. „Ketti zilweks pats irr bes wainas, kad tam lahdā nelaime usbruh. Un ja tomehr bes wainas usnah, tad pasemnigi un pazeetigi appalsch ta Kunga rohkas japasemmojahs un pee wissa jadohma: „Deews sinn labba, nefā tu, kas tew par labbu. Jau tas gu-

drais Salamans fazija: „Kas ar affarahm sehi, tas ar preku plauj,“ kas tak zittu nelo nenosihme, kā to; kad Deews tew kahdu nelaimi pefsuhta un tu to pazeetigi un pastahwigi paness un nelaui sawam prahtam malditees eefsch ta, kas tew jadarra, bet peepildi un darri to, kas terz peenahkahs, lai arri ar fabpehm un behdahm un isturrees taifni kā peenahkahs, tod Deews tew palihdschis wissu to uswarreht un taras fabpju affaras par preku pahrwehrtihs. Tā es ifreis dohmaju, kad zilwelk darbus usflattidams, us Deewa zetteem luhkoju. Eefsch ta stipri esmu pahrleezinahs, ka katra nelaime, kas mums no ta Kunga nahk, pehz pateefibas irr ihsta laime un zits nelas, lai gan ta leekahs muhsu firdi salauf un sagrausti. Sinnams, nelaimi art waijaga panest tā kā peenahkahs, pastahwigi un us Deewam uslizzedamees. Pateef, behrni, juhs warrat to teescham tizeht, ka manna patauschanahs us ta wissu-augstaka schehlastibu irr til leela, ka es nelad neismisfetohs, lai arr nesinn kā tas Kungs mannu klussu dsihwi pahrbauditu. Tikkai waijag zeeti stahweht un drohfschi us augschu flattiht, — tā es dohmaju.“

„Klussu, tehw, klussu! tā ar bailigu balsi fazija wezzenite, „Man jau paleek bail, kad tu tā runna un man gandrihs tā leekahs, itt ka tu tihschā prahta pats few nelaimi wehle. Deews lai pasarga muhs un muhsu klussu laimi! Es netihloju pehz leelalas laimes, bet kas man irr to labprah gibbetu paturreht.“

„Pee kā redsams, ta tu effi tikkai wahja seewischka un, lai gan effi Deewabihjiga un labba sawā kahrtā, tomehr ta ihstena tizziba us Deewu tew truhfist,“ tā skohlmeisters atbildeja smaivedams. „Ko fakka Jahnis? ko tas Kungs mihle, to winsch pahrmahza!“ Tadeht, tauj Deewam muhs pahrmahziht, ka winnam tā patihk.

Dahwidam to dsirdoht ihpaschas dohmas prahtschahwahs. Winsch sawu tehwu gohdaja, kā freetnam dehlam peenahkahs un labprah kahdu wahrdu nesazzija, kas tehwa wahrdeem buhtu pretti bijis un tatschu winnam schoreis isllifikahs, ka tehws nepareisi fazzijis. Gan mums katra nelaime, tā Dahwidis dohmaj, ar pazeetibu japaness, ko Deews mums pefsuhta un ta par pahrbaudishanu mums ja-atshist; bet fazzih: „tauj Deewam muhs pahrmahziht, kad winnam tā patihk,“ waj ta nebija pahdrohfschiba, waj ta nebija lepniba, waj tas nebij ar skaidreem wahrdeem isteikts: „Deews suhti man nelaimi.“ Dahwidis palikka dohmigs un winna tehws to pammijis fazija:

„Dahwi, mans dehls, ko tu tahds dohmigs effi palizzis? Waj tu dohma, ka Deews, mums nelaimi pefsuhtidams, muhs nemihle, jo winsch muhs zauro pahrbauda un tizzibā stiprina, un tapebz es wehl reis fakku: tauj Deewam muhs pahrmahziht, kad winnam tā patihk.“

Dahwidis us tam nelo neatbildeja, jo winnam ne-

tikkahs tehwam pretti runnaht un tapebz zeeta klusso. Bet wezzais Wihtols buhru labprahf sawa dehla dohmas par to dsirdejis un turkscht winsch labprahf pahr tizzibas leetahm runnaja, tapebz winsch Dahwidu wehl reis usrunnaja, fazzidams:

„Dahwi, tu tatschu seminarâ mahzees un tur wairak effi mahzijees, neka es sawâ laikâ dabbuju mahzitees, tamdekt labprahrt dsirdetu arri tawas dohmas par scho leetu. Runna drohschi, jo neweenam zil-welam nebuhs sawas dohmas slehpt.“

Dahwids neko newarreja darriht, winnam bija teh-wam atbilde jadobhd un arri atbildeja. Wissu pirms winsch teiza, ka winsch wehl par mas mahzijees un jauns buhdams wehl par mas effoht pedsihwojis, ta ka winsch par tahdu swarrigu leetu warretu galla spreedumu noteikt. Bet zik winsch taggad no tam faprohtoht, tad winnam gan rhabdotees, ka ta effoht tizzibas pahrdrohschiba, kad Deewu luhdsoht, lai winsch nelaimi pessuhtoht. Wissi zilweki effoht wahjt un nespehjneeki un tapehz neweenam nepeenahkotees ar sawu tizzibas stiprumu leelitees; pasemmiba un padohschanahs Deewa prahtam effoht latram kristitam zilwekam par grejnumu. To dsirdoht tehwam Wih-tolam sirds aptezzejahs un lai winsch arri zittadi bija laipns un pasemmigs zilweks, tad tomehr tizzibas leetas winsch schikita wisslabbaki faprohtoht un tapehz neween labpraht no Deewa wahrdeem runnaja un bishbetu perschas runna eepinna, bet arri gribbeja taisnibu paturrecht, kad par lahdus tizzibas leetu spreeda. Sinnams, ka nu winsch nehmahs sawu dehlu pahrmahziht un to darrija ne wis lehnprahrti, ka tas winna eeraddums bija, bet pa daskai ar dusmahn, jo winna dehla wahrdi: "neweenam nepeenahkotees ar sawu tizzibas stiprumu leelitees," bija winna aish-laitinajuschi. Dahwids fluffu zeedsams un brihni-damees us sawa tehwa bahrgeem wahrdeem klausijahs un itt nemas newarreju isprast, tapehz tehws winnu ta pahrmahziha un tahdu spreddiki turreja, itt ka winsch (prohti Dahwids) buhtu bijis lahds netizzigs zilweks jeb pagahns. Kad tehws Wihtolis sawa pahrmahzishanas runna arweenu wairak sakarsa, tad Dahwids winna apmeerinaht gribbedams sahla run-nabt un teiza.

„Lubdsami jel tå nedusmojatees un neswæreat man-nus wahrdus tik smalki, ko es sehns buhdams fawâ nessinnaſchanaâ esmu iſrunnajis. Juhs paſchi man likſat, lai es fawas dohmas iſteiltu, kahdas arri taħs buhtu, un man tatschu bija taifniba jaſafka un arri jums jaþalauſa, tapeħż peedohdat man, es jaw neko nepareiſu ne-esmu gribbejis darriħt un turpmak arri negribbu pahr tizzibas leetahm runnaħt un no . . . . .“

"Tas irr jaunu laiku gars," tehw^s Wibtols eefau-
zahs, dehlam iſrunnaht nekaudams, "un wehl reiſ
falku, tas irr jaunu laiku gars, kas pahr tizzibas
leetahm negribb ned̄s runnaht, ned̄s pahrdohmahbt un
kad to gribb pahrmahzibt, tad newibſcho ned̄s klaufitees

neds paklaufht, tad wissadi raugahs ar schahdeem tahdeem wahrdeem jeb teikumeem isgrohsitees un islohzitees. Ta tu, Dahwi, arri gribbeji attaisnotees, fazzidams: taifniba jafafka, tehwam jallausa un tatschu scheem wahrdeem klausibams tizzibu aiskehri. Waj tu sawâ skohla tahdu gudribu mahzees un waj tur ta mehds par tizzibu prahloht?" ta tehws Wihtols sawam dehlam skarbi uspraffija. Kad nu Dahwis tuhlit ne-atbildeja, tad tehws wehl jo skarbali uswinnu runnaja un lilla atbildeht. Sinnams la dehls paklaufija un ar pufsbailigu un pufsbehdigu halsi atbildeja:

"Tizzibas mahzibas stundās skohlotajs us tam sklat-
tahs, ka skohleni mahzibu arri saprattuschi un pats,
tizzibas mahzibas isskaidrodams, rauga tahs ar prahta
lifikumeem peerahdiht un neretti arri mehds fazzih,
ka wissai muhsu sinnaschanai prahta lifikumeem ja-
buht par pamattu un tohs nosauz par logiku. Zil-
weks, kas pee dohmaschanas un pee leetu apspree-
schanas prahta lifikumus jeb logiku ne-eewehrohs,
arri kahrtigi nedohmabs un taisni nespredihs. To
fazzidans muhsu skohlotajs tad mums peelohdina,
lai til ilgi mahzamees, lihds effam saprattuschi, to
effam mahzijuschees, un eekam par kahdu leetu fa-
was dohmas jeb spreedumu issakkam, mums buhs
to pirms kreetni pahrdochmaht un sawu spreedumu
pehz logikas (prahta lifikumeem) nogrunteht."

Tik tahtu tehws Wihtols fahwa sawam dehlam isrunnahz; bet kad tas tik plaschi fahla stabsticht pahr prahta likkumeem un pahr winau islectaschanu, tad tehwam peetruhla pazeetibas un winsch ahtrumā un pahrsteigschana itt nemas neapdohmaja, ka wiſſ tas us tizzibu nemas nesihmejahs, ko dehls no prahta likkumeem runnaja. Winsch dehlam ar ihseem wahre-deem ussauza:

„Deesjan! man peeteek; nu es skaidri redsu, kā pee jums teek tizziba mahzita. Prahta likkumi jums stahw augstaki un pahrati par svechteem bihbeles wahrdēem! Ak juhs ihf-redsigee, kas juhs dohmajeet ar sawu zilwezigu prahtru apkert un isdibbinah Deewa apbrihnojamu un ne-isdibbinajamu gudribu. Gekki juhs effat un sawā gekkibā juhs pohtā aiseefet, ja tillai paschi us fewi, us sawu gudribu un prahtru pa-lausitees. Man galwa reibst tahdu gekkibu eedoh-majoht un ko lai es fakku, kad nu mans dehls pats schahdā gekkibā teek mahzihts un schahdu gekkibu irr peenehmis un to wehl pahrstahj, waj tur mannaid tehwa firdei nebuhs puschu xlihit. Ko lai es darru? Tawa dwehsele ees bohjā un man ta irr jaglahbi, bet kā lai es to glahbju?“

To fazzijis tehws Wiholtz palifka kluß un schitta
pahrdohmajoht, ka winsch fawa dehla dweheli no
samaitaschanas lai pasargatu; bet drihs itt preezigs
eesauzabs:

„Es finnu, kas man darrams un es to darrischu.
Tu, mans dehls, man wehlaki rohkas butschodams
pateifsees, sa tarvu jauno dwechseli no nezetta esmu

nogreesis. Es tevi pehz sunnu deenahm wairs seminarā nesubtischu, kur tahdā garrā tizzibū mahzā; es tevi mahjās pee fewis paturreschu un ar Deewa schehlastibū pats tevi usrichtigotizzibas zettu usgreesischu."

Kad Dahwids to dsirdeja, tad winsch ixbihjees eesfazabs: „Juhs tatschu atwehleseet, lai es sawu mahzibas laiku beidsu, ta fa warru sawu effameni nolift un par kreetnu skohlotaju palikt?"

„Kas tas warr buht par skohlotaju," ta tehwis Wihtols atbildeja ar skarbumu, „ja, ta tahds warr buht skohlotajs, kam ihstais skohlotaju pamats truhfst, kam truhfst tizzibas pateefigs gars. Ko libds prahtha likkumi, fo libds tawa logifa, kad tew truhfst tizziba, jo bes tizzibas mehs effam tikkai flannoschi swahrquli." (wezzitis sawā ahtrumā bija to pasibstamo bishbeles perschu „bes mihlestibas mehs effam un t. pr." nerikti iſrunnajis). Es tew, mans dehls, falku, ta es tevi wairs newarru atstaht tawā skohlā, jo man wairak ruhp tavas dwehseles svehtiba neka tawa laiziga lablahschanaħs, jo fo tas mums libdsetu, ta mehs mantas sakrahtum, bet kad pee muhsu dwehseles mums skahde notistu. Jo wairak es pahrdohmaju, jo skaidraki es atsibstu, ta man par tawu dwehselei jaruhpejabs un tapehz es tevi is tavas skohlas nemfchu ahrā, us tam tu warri palaiſtees."

To fazzijis tehwis Wihtols peezehlahs un aifgahja. Kahdas dohmas taggad Dahwidu sagrahba, tas irr weegli faprohtams. Winsch gan finnaja, ta winaa tehwis bija wihrs, kas arweenu sawu wahrdū peepildija, bet kad tehwis winnam leegschoht sawu mahzibū seminarī beigt, to winsch nekad nebuhtu dohmajis. Dahwids, wehl jaunellim buhdams, nesinnaja, ta tizzibas lepnumis irr tas leelakais lepnumis, ta to arri muhsu pestitajs libdibā no wariseera un muiteeka isskaidrojis. — Winsch arri drihs pahrlēezinajahs, ta tehwis pee sawas nodohmas paliks un winna no seminarā iſnem schoht. Gan mahte luhsa, gan raudaja, bet wiſs nelo nelihdseja, jo tehwis Wihtols us sawu wahrdū pastahweja.

Meers un satizziba arweenu bija Wihtola familija atrohnamas, bet kamehr Dahwids is skohlas bija iſnaemts, bija wiſs pahrwehrtees: tehwis Wihtols dauds-reis bija faihdjis un ar Dahwidu runnadams wairs ne-iſrahdija fennako laipnibu un mihibu; Libse winna feewa daudsreis staigaja noraudajusehs un Dahwids, nabbaga Dahwids pawiffam bija wiſsu jautribu saudjis un ta lai arri wiſch buhtu jautrs bijis, kad winnam bija aifleegts tahtaku mahzitees? Winnam Deewis bija dewis gaifchu prahtu un leelu dsibschanoħs pehz sinnatnibahm un taggad winsch ar sinnatnibahm nemas nedabbuja nodarbotees; tehwis winnam likka skohlā taħdas trihs waj tschetas stundas abbiznekeem laffisħanu mahzibt un tad winnam bija biħbele un spreddiku grahmatu jalafsa un fo lassijis, tas bija waħkarā tehwam ibsumā jauffakk, bet ne-weenu zittu grahmatu winsch nedriksteja lassibt. Nu gan latris prahtgħiż zilwels noprattib, ta 18 gaddu

wezzam jaunellim gan warr mahzisħanahs apniſt, kad winnam tikkai bibbeli un spreddiku grahmatu leel mahzitees. Dahwidu deenu no deenas palifka behdigaks un saħfa nowahrqt. To redsoħt tehwam Wihtolam bija ja-apdohma, ta winsch sawu deħlu nepareiſt mohza, bet winsch tomehr to ne-ispratta; winsch dohmaja, ta paħauliġs prahs eelfch winaa deħla weħl nar apslahpeħts un tas Deewa wahreem pretti turredamees winaa deħlu ta nomohzija. Dauds zittadi mahte par fċo leetu dohmaja un arri sawam wiħram fazzija un to luhsa, lai jel Dahwidu ta ar mahzisħanu nenopuhle, winsch no tam palif-schoht flims un weħl warroħt nomirt. To dsirde-dams wezzais Wihtols palifka duqmigs un teiza: „ko nu feewa tu runna no mirħanas, waj tu nefinni, ta neweens mats zilweksam no galwas neno-frikt bes Deewa sinnas un kam buhs jamirst, tas mirs." Gan fċhe wahrdi apbeħdinato mahti zif neko apmeerinaja, tad tomehr winnai firds saħpeja un naftim u smohħus winsch Deewu luhsa, lai winnas miħlo Dahwidu pec spirgas weħħelbas u surretu un winaas wiħra zeeto prahtu kustinatu, ta winsch jel Dahwidu ta ar mahzisħanu nenopuhletu.

Is wezza Wihtola familijas likkahs suddusħas jautriba un satizziba, un tai weetā stahjusħahs behdas un ihgħums.

(Us preħxhu weħl.)

Barons im Sullainis.

Barons: Alkal tevi fateelu dahrsu għutto, meegamizze? Tu teesħam nudeen ne-effi weħrt, ta faulite tew apspih.

Sullainis: Tapehz arri gustu pawehn, zeenigħ barona leelskung.

Plifikgalibas labbums.

Plifikgalwi teesħam irr laimgi zilweki. Kad zitem zilweku-behrneem ar bresħħiha jaħau jaħi, tad teem matti stahwu żekk. Bet lai plifikgalwam arri deesin kahdas bresħħas usbruktu, tad tomehr matti muħsħam stahwu tam neżekk.

Kahrdinasħanas saħtan.

Wezzajis: Nu, Frizzi, es redsu, ta tu seere ar klaistu dahmu. Tad laikam effi apprezzejjes?

Ju najs: Ja gan, tawa taisniba. Es fċim kahrdinasħanas saħtanam newarreju pretti turretees. Tas manni uwarrejjis un es tam esmu padeweess. (Pee fċeem wahreem winsch saldi skattijahs us sawu selteniti.) — n.

Sinna paher ußaukteem Nihgħa.

Gertreutes basnijā: d'sejjella-strabneels Martin Kasse ar Marii Tiltin. Bilejnells unteroffiziers Pahwule Abols ar Marii Pohle-Weinberg, d'sim Grause. — Jesu basnijā: mescha-forgs Jurris Dħolting ar Greetu Kreher. Strabneels Andrei Bullis ar Godu Medne, d'sim Fidmann. Salvats Webster Meier ar Marii Sproggis. Unteroffiziers Jahn Girohn ar Annu Galwanowski. Zimmermann Ans Lüüs ar Katarhni Grinberg. Fabrita-strabneels Jannis Buc ar Trijni Unkul. Kurpunels Jekkabs Jaunjohn ar Juhli Kawidji Straufz. Strabneels Mittel Berkman ar Ama-liju Alliñi.

Grandison seed.

Peed si hwo jums.

„Laffi grahamatas, no tam tew leels labbums atlehsfes,”
ta wezzais Dukkis, tas leels bishbelneels un grahamatneets
irr, mehds us manni fazziht, un winna padohmu es ar-
weenu peenemmu, jo winsch dauds reis man labbu pa-
dohmu dewis, ta par prohwi kad man feewa bija slimma
un es Dukkum padohmu prassiju, waj man waijadsetu pee
daltera braukt waj ne. Us tam man nu Dukkis dewa
tahdu padohmu: „Waj finni Danga,” ta winsch fazziht,
„ja tawa feewa buhs mirreja, tad winna jamirst un
preelsch nahwes naw nefahdas daltera sahles, tapehz no-
gaidi, waj. winna mirs, jo preelsch mirreja sahles pirlt,
irr welta naudas isschkehrschan.” Un wezzam Dukkum
bija taisniba; manna feewa nomirra. Buhtu pee daltera
brauzis un sahles pirzis, tad buhtu dauds naudas istehre-
jis. Tapat man dauds reis notiskahs, fa ruddeni man-
nam ahbeku dahrsam schohgu falausa, peegufneeli ahbolus sag-
dami. Tas man fohti nepatikka jo man arweenu bija
schohgs jataifa un jaislahpa. Te nu es prassiju Dukkum
padohmu, to lai darru, ta schohgs nerilstu falausts un winsch
man padohmu dewa fazzidams: „Noplehs to schohgu, tad
tew schohgu peegufneeli pahr to lahpdami nesalaufihs.” Es
schohgu noplehfu un taggad man wairs naw nefahdas lah-
pischanas. Jaw gaddeem man Dukkis padohmu dewis un
ik reises es winna padohmam esmu pallaufijis un tas bija
labs; bet winna beidsamais padohms nebija labs, lo winsch
man dewa; winsch teiza, lai es grahamatas lassoht, zaur
to man labbums buhfschoht un es schim padohmam pallau-
fiju, nopaliku few weenu smukku grahamatu un sahku to
lassiht.

Scho grahamatu sauz par „Swinguka un Brentscha braulſchanu us wiſſpahrigem dſeedaſchanas ſwehtleem.“ Gan eefahkumā man gahja gruhti ar laffiſchanu un es jaw fahju dohmatj, la wairſ neprohtu lahgā laſſiht, bet lad labbi apſtatiſiohs (muſhu flohlmeiſtarſ man to teiſa un tas irr guðrs wihrs; wiſch tilſai weenu gaddu flohlā bijis un pee tam proht labbus ſahbalus ſchuht), lad treeni wahrdu pehz wahrdva apluhkoju, tad atraddu, la tas grahmatinā irr daudſ druffas miſſeju, tas laſlam no tam nahzis, la zeenigais faraſlitaja lungſ noſtahees us ralſtibas jeb ortograpijas zelto juhtehm un tapehz daschu wahrdu iſraſlijs puſſ pehz wezzas un puſſ pehz jaunaz mohdes ortograpijas, bei tam arri daschu wahrdu gallitahdi ſappeſti, la itt nemas pehz Latweeschu wahrdu-galleem neifflattahs, bet tas laikam no tam zehlees, la grahmatinu ralſtis eefapeſchoht wahrdu galli pawiffam no ortograpijas tilkuſchi iſſpeſti. Zittu ſatka, lad prett tahdu liggu effoht labbas ſahles, prohtli Bielenſteina grammatisla, bei daudi Latweeschu ralſtneeki no ſchihſ grammatisla neka negribboht ſinnahit un arri nelo neſinnoht. Bet pagga! es jaw pawiffam no zelka eſmu noſuhlees. Lad nu ar wiſſahm druffas wainahm un ſappeſteem wahrdu galleem biju apraddis, tad fahju grahamatu laſſiht un jo wairak laſſiju, jo wairak man patiſkahs us Rihga braukt, un zit no grahmatas warreju noprast, tad Rihga bija fmukla pilſtehta un wiſſpahrigem dſeedaſchanas ſwehtli irr patiſfami ſwehtli, lai gan man trohdsineels teiza, la ar wiſſpahrigem dſeedaſchanas ſwehtleem effoht ehrmota leeta, lad waddoni eepreeſchu paleek ſlimmi, tad tahdi ſwehtli warroht iſſult, weena alga, waj awiſſes to iſſluddina waj ne. Bet ſas nu ees trohdsineelam ſlaſſiht. Ibiſ falloht es fataiſſju brauzeenu us wiſſpahrigem dſeedaſchanas ſwehtleem Rihgā un arri itt brangi Rihgā notiſka, jo Brentscha un Swinguka grahmata man bija labbatā. Til

tahku wiss gabja labbi, bet kad nu sahku wißpahrigohs dseedaschanas fwehltus Rihgā melleht, tad til bija behdas! Es trihs pahri pastallu noplehfu straididams, jo Rihga irr leela pilsehfta un bes tam wehl trihs Ahr-Rihgas, weena atrohnahs Pehterbürgā, ohra Maßkawā un trefcha Jelgawā. Skreij nu, lihds wiffas tschertas Rihgas effi isskrejhjis un waj tur nebuhs pastallahm plihst. Laime fa nebiju sahbalus apahwīs, kas ta buhru par skahdi bijuse. Ar wissu ftreeschau un melleschanu es tomehr dseedaschanas fwehltus neutraddu, jo es biju padauds laika aiska-wejis, dseedaschanas fwehlti bija pehrn bijuschi. Nu gan spktaudi, bet tas neko nelihdseja, kas bija nolawehts, tas bija nolawehts. Bet kad nu reis Rihgā biju, tad grib-beju papreezatees un iē es dauds ko peedfīhwoju un redseju, ko mahjās nemuhscham nedabbiu redseht. Tee Rih-dīneeki few eetaifūjschi dahrsu, turrei winni fauz par Wehrmannā dahrsu, bet tas arri naw nekahds ihss dahrs, nedf tur irr lāhposti stahditi, nedf ahbeles nedf bumbeeres, bet tikkai mesča-lohki ween. Kad winni schinni dahrsā naw ahbeles stahdijuschi, to gan noprohtu, jo pa Wehrmannā dahrsu tildauds zilwelu staiga un tee warretu tohs ahbokus nosagt, jo kas tahdu vulku fauschi warr apsargah; bet kad winni lāhpostus naw stahdijuschi, to neaprohtu, jo lāhpostus neweens ne-ehdihs. Weenu lectu tikkai newarru isprast, prohti to: Wehrmannā dahrsā tee zilwelis fehd sem kaijahm debbestim un dseri assus, kad nu usnahf seema, la tad winneem naw auksis, — ne, pa seemu es Rihgā nebuhtu, labbali no-eimu us Ohsola frohgu, nofehdohs filia frohga istabā pee galdu un eemetu fauw tscharku. Pee Wehrmannā dahrsā ire usbuhswehts appatsch nams ar spizzu jumtu un winnu fauz par zirku. Gelsch schi zirka dabbuhn wiffadus johkus un burwibas redseht. Kad diwdesmit kapeikas aismalfa, tad teek altauks zirka eefsch-puffe lihds jumtam uslahpt un tur flattitees. Pa diwdesmit kapeikahm arri bija ko redseht: tur winni jahi un lež, neweens wiħreeschi, bet arri seeweeschi, bet tikkai weena leeta irr noscheħlojama, tee jahtneesi un tahs jahtneezes laikam padauds mas lohnes dabbuhn, ta fa nedf gohdigas drehbes newarrejuschi nopolniht: jahtneeli gandriħi pliki, ne trelis muggurā un jahtneezem tahdi ihss lindrat ieb brun-tsch, la ne lihds zelleem nefneeds. Bit ilgi gan tahda nabbadsite weenu lindratu newalla, lihds tas til ihss pa-lizzis! Pawissam wairak bija eewehrojams weens Amerikas burwis, ar wahrdi Holtums. Schis irr tahds wiħrs, kad ar leelgabbalu us winnu schauj, tad winsch lohdi no-kerr un es to tats redseju ar fawahm azzim. Kad Holtumi buhru lohti derrigi larka preesch leelgabbalu lohschu nokeħschanas. Satitħohs ar fauw weżzu draugu Tahmneku un tas teiża, la Holtums spehjoħt lohdes faktet, tapetx fa-winnam effoħt „mella għrahmatu.“ Es tuħlit nogħju us għrahmatu-boħdi un nopsix „mellu għrahmatu“ ko Mekona fungs farafsijjis un brauzu droħħschi us mahjahm, jo nu neweens manni newarreja nei ar leelgabbalu noſħaut. Dauds naudas biju istħekk, tas bija taż labbums, ta biju għrahmatas fahzis laffit, jo bes Swinguta un Bren-tschha għrahmatas nebuhtu us Rihgu brauzis. Af Dukki, Dukki, tat'shu tew arri reis wiħlees. No iewiż wairi padoħmu neprassej, labbali noxesħu pee frohga pappa, tas ir-qrud wiħres, mutte fa kafli qed.

Dangas Gangis.

Afbildedams redaktehrs Ernst Plates.

Nozensures anwehleht. Riga, 14. Juni 1874.